

รายวิชา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ครุศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

1065203 ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา
Leadership for Educational and School Administration

2. จำนวนหน่วยกิต

3(3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต
3.2 ประเภทของรายวิชา
วิชาบังคับ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
อาจารย์ ดร.พิชญภา ยืนยาว
4.2 อาจารย์ผู้สอน
อาจารย์ ดร.พิชญภา ยืนยาว

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 /ชั้นปีที่ 1 (ปีการศึกษา 2558)

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 23 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2558

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการและกรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา การนิเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาครู การบริหารงานระบบเครือข่าย การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาการศึกษาระดับสูงต่อไปและเป็นพื้นฐานที่จะใช้พัฒนาความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาที่เป็นของตนเองได้ นักศึกษาที่ผ่านรายวิชานี้จะสามารถ

1. อธิบายความหมาย ผู้นำทางวิชาการและกรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. อธิบายเกี่ยวกับการการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
3. มีความเข้าใจและนำมาโน้ตศน์ เรื่องการนิเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาครู การบริหารงานระบบเครือข่าย
4. มีความเข้าใจและนำมาโน้ตศน์ การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง
5. มีความเข้าใจและอธิบาย เรื่อง การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ทฤษฎีภาวะผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษา และสถานศึกษา สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ความเป็นผู้นำทางวิชาการและกรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การนิเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา และพัฒนาครู การบริหารงานระบบเครือข่าย การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย - ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มี	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (ให้ตรงกับ มคอ.2)

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิของข้อมูลส่วนบุคคล การไม่เปิดเผยข้อมูล และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา มีความซื่อสัตย์ โดยมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้

- ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง

และลำดับความสำคัญ

- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

- เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

1.2 วิธีการสอน

- ใช้วิธีการบรรยายประกอบการอภิปราย การประชุมปรึกษาและการทำงานร่วมกันของนักศึกษารายกลุ่มย่อย และการมอบหมายงานตลอดจน การนำเสนอรายงานประกอบสื่อในเรื่องที่ได้รับมอบหมายนั้นในรูปแบบของการสัมมนา การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนการเปลี่ยนรายงาน / เอกสารระหว่างศึกษาในกลุ่ม

1.3 วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

มีความรู้ในความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ความเป็นผู้นำทางวิชาการและกรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การนิเทศเพื่อพัฒนา

การศึกษาและพัฒนาครู การบริหารงานระบบเครือข่าย การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ

2.2 วิธีการสอน

ใช้วิธีการบรรยายประกอบการอภิปราย การประชุมปรึกษาและการทำงานร่วมกัน ของ นักศึกษารายกลุ่มย่อย และการมอบหมายงานตลอดจน การนำเสนอรายงานประกอบสื่อในเรื่องที่ได้รับมอบหมายนั้นในรูปแบบของการสัมมนา การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนการเปลี่ยน รายงาน / เอกสารระหว่างศึกษาในกลุ่ม

2.3 วิธีการประเมินผล พิจารณาจากส่วนต่างๆ สี่ประการดังนี้

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ ในการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ความเป็นผู้นำ ทางวิชาการและกรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การนิเทศเพื่อ พัฒนาการศึกษาและพัฒนาครู การบริหารงานระบบเครือข่าย การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง การเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ

3.2 วิธีการสอน

- การมอบหมายให้นักศึกษาทำโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา
- อภิปรายกลุ่ม
- วิเคราะห์กรณีศึกษา
- การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ

3.3 วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม
- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วน

ตามกำหนดเวลา

4.2 วิธีการสอน

- จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล การนำตัวอย่างการใช้หรือ อ่านบทความที่

เกี่ยวข้องกับรายวิชา

- การนำเสนอรายงาน

4.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด
- รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการคิดคำนวณ เชิงตัวเลข
- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน

และนำเสนอในชั้นเรียน

- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำกรณีศึกษา จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	ผู้สอน
25 ต.ค. 2558 (1)	ปฐมนิเทศรายวิชา Pre-test	อ.ดร. พิชญภา ยืนยาว
1 พ.ย. 2558 (2)	ทฤษฎีภาวะผู้นำ	อ.ดร. พิชญภา ยืนยาว
8 พ.ย. 2558 (3)	พฤติกรรมของผู้ผู้นำ	อ.ดร. พิชญภา ยืนยาว
15 พ.ย. 2558 (4)	ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษาและ สถานศึกษา	อ.ดร. พิชญภา ยืนยาว
22 พ.ย. 2558 (5)	ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษาและ สถานศึกษา (ต่อ)	อ.ดร. พิชญภา ยืนยาว และเชิฎวิทยากรบรรยาย
29 พ.ย. 2558 (6)	นำเสนอรายงาน “การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา” กลุ่มที่ 1	นักศึกษา
13 ธ.ค. 2558 (7)	นำเสนอรายงาน “การนิเทศการศึกษา” กลุ่มที่ 2	นักศึกษา
20 ธ.ค. 2558 (8)	นำเสนอรายงาน “การพัฒนาคุณภาพครู” กลุ่มที่ 3	นักศึกษา
27 ธ.ค. 2558 (9)	นำเสนอรายงาน “การบริหารงานแบบเครือข่าย” กลุ่มที่ 4	นักศึกษา
10 ม.ค. 2559 (10)	นำเสนอรายงาน “การบริหารความเสี่ยง” กลุ่มที่ 5	นักศึกษา
17 ม.ค. 2559 (11)	นำเสนอรายงาน “การบริหารความขัดแย้ง” กลุ่มที่ 6	นักศึกษา
24 ม.ค. 2559 (12)	นำเสนอรายงานการเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ ใน หัวข้อ “การทำงานเป็นทีม” กลุ่มที่ 7	นักศึกษา
31 ม.ค. 2559 (13)	นำเสนอรายงานการเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำ ใน หัวข้อ “การบริหารแบบมีส่วนร่วม” กลุ่มที่ 8	นักศึกษา
7 ก.พ. 2559	นำเสนอรายงานการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ	นักศึกษา

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	ผู้สอน
(14)	ปฏิสัมพันธ์ของผู้นำ ในหัวข้อ “มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร” กลุ่มที่ 9	
14 ก.พ. 2559 (15)	สรุปเนื้อหา วิพากษ์ เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอน	อ.ดร. พิชญากา ยืนยาว และ นักศึกษา
21 ก.พ. 2559 (16)	สอบปลายภาค	อ.ดร. พิชญากา ยืนยาว
ตารางการเรียนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตามสถานการณ์เพื่อความเหมาะสม		

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมิน	งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน	สัปดาห์ที่กำหนด	สัดส่วนของการประเมินผล
(1)	สอบ - สอบกลางภาค (กรณีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ) - สอบปลายภาค (สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ)	8 16	20% 20%
(2)	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดเทอม	10%
(3)	การมีส่วนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดเทอม	10%
(4)	รายงานรายบุคคล (วิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำในองค์กรของตนเอง)	ตลอดเทอม	20%
(5)	การทำงานกลุ่มและผลงาน	ตลอดเทอม	20%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

เอกสารประกอบการศึกษา

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2557). **ภาวะผู้นำร่วมสมัย (CONTEMPORARY LEADERSHIP)**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2557). **ภาวะผู้นำการบริหารการศึกษา (EDUCATIONAL**

ADMINISTRATION AND LEADERSHIP). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิติพล ภูตะโชค. (2557). **พฤติกรรมองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เนตรพัฒนา ยาวีราช . (2556). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (LEADERSHIP AND STRATEGIC**

LEADER). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เมเยอร์, เบอ์นาร์ต. (2553). **พลวัตการจัดการความขัดแย้ง**. (นายแพทย์บรรพต ตันธีรวงศ์, ผู้

แปล). กรุงเทพฯ: คบไฟ.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาใน**

ศตวรรษที่21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ open worlds.

วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์. (2550). **การทำงานเป็นทีม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

Black, J.S. Morrison, A. (2014). **The Global Leadership Challenge**. London:

Routledge.

Canals, J. (2012). **Leadership Development for a Global World: The Role of**

Companies and Business Schools. Palgrave Macmillan.

Mobley, W., Wang, Y., & Li, M., Jr. (Eds.). (2014). **Advances in Global Leadership**, vol.

8. Bingley, UK: Emerald Press.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้สอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน โดย สัมมนาการจัดการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์